



نوشته از څارنمل قریشی

کریمنال تکتیک یا شیوه کار محقق جنایی

کریمنال تکتیک : شاخه از علم کریمنالستیک چکیده ای است که بعضی از دوکتورین علوم جنایی سوژه ای کریمنال تکتیک را به عنوان یک تیوری وپراتیک علمی معرفی نمی نمایند . ولی کریمنالست های روسی اصصاً آناتولی گوساکوف ، سیمونوف و ناتالیا پوکلونسکایا اساتید مشهور علم تحقیقات جنایی ، کریمنال تکتیک را به عنوان یک مضمون مستقل در کار کشف جرم ، تحقیق جرم ، قضاء و علم محابس مهم دانسته واین تیوری را در علوم تحقیقات تجربی کریمنال تکتیک شامل تعریف (محققین جرم) بازتاب داده شده است.

با وجود تأیید این سوژه محققین جرم لوکارد فرانسوی هانس گروس اتریشی علمای کریمنالیست می افزایند : «اگر بخواهید با نقش محققین جرم بیشتر آشنا شوید باید بگویم محقق جنایی باید بتواند با صحنه جرم ارتباط برقرار کند و با صحنه حرف بزند و از تجربیات خود برای رازگشایی از صحنه سرقت یا قتل استفاده کند. محقق جرم باید در قبال هر مدرک که در صحنه جرم پیدا می کند سه سؤال اساسی را از خود پرسد. نخست اینکه شی یا مدرک به دست آمده چیست و چگونه از آن در جنایت استفاده شده است؟ سؤال بعدی اینکه چه رابطه ای بین مدرک جرم با صحنه جرم وجود دارد یا به عبارت دیگر چه رابطه ای بین جرم و قربانی وجود دارد؟ و سوم، مدرک چگونه می تواند زمان یا مرحله ای از مراحل وقوع جرم را بیان کند؟ بنابراین محقق باید با بهترین شیوه و پیروی از قاعده کلی بررسی صحنه جرم دلایل و مدارک موجود در صحنه را جمع آوری کند و از آنها به بهترین نحو برای پاسخگویی به سؤالات و فرضیه ها استفاده کند، زیرا امکان حضور دوباره در صحنه های جرم و جبران اشتباهات قبلی وجود نخواهد داشت.»

لی مومین شنایدر ، جان جی اوکانل (هاری سورد من) مولف تحقیقات جنایی (پولیس علمی) مترجم یحیا افتخار زاده استاد دانشکده اسبق جنایی ایران ، نیز می‌افزاید: «محقق جرم پس از بازدید از صحنه جرم باید بتواند به این سؤالات پاسخ دهد که چه کسی یا کسانی به این محل رفت و آمد کرده‌اند؟ چگونه می‌توان به این محل رسید (پیاده، با موتور یا ماشین و ...)؟ وسایلی که در صحنه جرم وجود دارند به چه کاری می‌آیند؟ چه فعالیت‌های مجرمانه‌ای در مناطق حوالی صحنه جرم صورت گرفته است؟ صحنه‌های جرم مرتبط با این صحنه، کجاها هستند؟ مجرم چگونه به صحنه جرم وارده شده؟ چرا مجرم اینجا را به عنوان صحنه جرم انتخاب کرده است و ...؟

البته باید گفت که کشف جرم فقط با مدارک و شواهدی که از صحنه جرم پیدا می‌شود امکان پذیر نیست و تا زمانی که فاعل یا فاعلین جرم بازداشت نشود و تحت استجوابات و تحقیق قرار نگیرد، نمی‌توان از آن جرم رازگشایی کرد..

محقق جرم برای یافتن سرخ در صحنه جرم و استفاده از آن برای یافتن سایر قراین بهره می‌برد؛ باید به این نکته هم اشاره کرد که گاهی مجرمان برای ردگم کردن و فریب دادن محقق جرم ، جرم را بهم می‌زنند که البته محقق جنایی اکسپرت (خبره)می‌تواند با زیرکی این تغییر را حدس بزند. بنابراین : از معرفت نامه کریمنال تکتیک ممکن حقوقدانان جزایی انتباه گرفته باشند . که کریمنال تکتیک علم مستقلی نبوده واز دید علمای کریمنالیست مکاتب تحقیقی اصصاً (محاکمات جزایی) کامن لا ورومن ژرمنیک فقط هنر متعارفی است به ذکاوت یک مستنطق ومحقق جنایی منوط میگردد . که چگونه به کشف جرم متوسل گردد ؟ چگونه مدرک جرم را شناسایی نماید ؟ چگونه مدرک جرم را با فعل فاعل وعنصر مادی جرم متحقق سازد ؟ چگونه مدارک جرم را با کدامین اکسپرت جرم (اهل خبره) منحصت ارتباط ار جاع نمایند؟ چگونه تحقق فعل فاعل وشناخت اسلوب جرمی آن را با علم روان شناسی جرم ، مرتکب جرم را شناسایی نمایند ؟ چگونه مدرک جرم را با صحنه جرم وصحنه سازی هاییکه شخصیت مجرم را در ذهن محقق جرم ترسیم مینماید وسبب فرضیه سازی کشف وتحقیق جرم میشود تشخیص نمایند

چگونه فرضیه ها را با نکات محراقی جرم در راستای کشف وتحقیق جرم وارتباط آن با نوع عنصر معنوی (قصد جرم) ترسیم وترتیب نمایند ، وهدف این سوژه که کی مرتکب جرم شده ؟ واین جرم با اسلوب جرمی قبل مماثل یک جرم از قوانین بوده یا خیر ؟ وبایست با تداعی احتمالی جرایم بعدی چه نوع تدابیر وقایوی را اتخاذ کرد تا پرده ای از جرایم مرموز برملا گردد.

سوژه ارتكابی قربانیان جرم را که ناشی از فعل جرم به وقوع پیوسته کدام افراد قربانی جرایم آنها محسوب میگردد . ونقش قربانی جرم در أسباب واحداث نتیجه عمل جرمی در چه نهفته بوده ؟

به عنوان مثال : خانمی جوانی از قشر فقیر و تگدی ، پی جمع آوری لقمه نانی بمنظور جلوگیری از اطفال گرسنه اش محلی متروکه ای را طی طریق مینماید . نا خود آگاه شکار چند نفر افرادی از بچه های لومپن ، ولگرد و مجرمین سابقه دار که در ارتکاب اعمال شنیع ید طولایی دارند . خانم نگون بخت مورد آزار و تجاوز شوم آنها قرار گرفته است. اینجا علی وعلت جرم ، سبب جرم ، نقش قربانی ظروف مشدده واستعمال وسایل وآله مکونه جرمی از دید یک محقق وآشنایی وی با سیاست جنایی تقنینی وساختاری کشور ، مسلکی بودن وهنر یک محقق اکسپرت وتحصیل یافته را مینماید . که چگونه افکار وهوش ریاضی داشته باشد وطوری باید عیار باشد که میمک (حرکات وژست) مجرمین را با اسلوب جرمی آنها در ذهن تداعی وتمثیل نمایند.

ماخذ و منابع

- ۱- کتاب نیمرخ جنایی اثر کاکتیس مترجم جعفر ساعد
- ۲- کریمنال تکتیک پوهنمل گل بهاری استاد اکادمی پولیس
- ۳- کریمنالستیک و کریمنال تکتیک مولف اناتولی گوساکوف مترجم پوهنمل عبدالرحیم (ضارع)استاد دیپارتمنت حقوق جزا وعلوم جنایی فاکولته حقوق کابل
- ۴- تحقیقات جنایی اثر جنرال ایوب اصیل وصدیق واحدی استادان اکادمی پولیس
- ۵- کتاب قربانیان جرم crime victims اثر اندرو کارمن مترجم محمد تقی نوری